

Předkládací zpráva

pro Parlament České republiky

Návrh na sjednání Rámcové dohody mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně a Austrálií na straně druhé

Politická blízkost mezi EU a Austrálií je základním prvkem jejich vzájemných vztahů. Pro EU je Austrálie přirozeným partnerem. Spojuje je sdílení společných hodnot demokracie, podpory lidských práv a svobod, zachování mezinárodního míru a stability a úsilí o liberalizaci světové ekonomiky. Austrálie je pro EU důležitá díky své geopolitické pozici, jde o významného spojence v dynamicky se rozvíjejícím asijsko-pacifickém regionu.

Nejen politické, ale i hospodářské vztahy mezi EU a Austrálií vykazují od 90. let 20. století výraznou dynamiku a intenzitu. EU je pro Austrálii po Číně druhým nejvýznamnějším obchodním partnerem. Přetrvávajícím rysem vzájemných obchodních vztahů je dlouhodobý přebytek obchodní bilance ve prospěch EU.

V roce 1997 se snahy o rozvinutí vzájemné spolupráce promítly do právně nezávazné *Společné deklarace o vztazích mezi Austrálií a Evropskou unií*. Tato deklarace zastřešila dosavadní formy sektorové spolupráce a poprvé oficiálně vyjmenovala priority spolupráce mezi oběma partnery, mimo jiné v oblasti podpory demokracie, právního státu, lidských práv, spolupráce v oblasti bezpečnostní politiky, snah o nešíření zbraní hromadného ničení, podpory globálního ekonomického růstu, stabilního mezinárodního finančního systému, volného a otevřeného trhu a podpory porozumění mezi lidmi a kulturami obou partnerů.

Na potřebu podrobnějšího vymezení priorit odpověděl v roce 2003 dokument *Austrálie a EU, agenda pro spolupráci*. Vztahy mezi oběma partnery se nicméně rozvinuly natolik, že vyvstala potřeba zcela nového dokumentu. V říjnu 2008 byl podepsán tzv. *Rámec pro partnerství EU – Austrálie*. Orientuje se na rozvoj spolupráce prostřednictvím vzájemných dialogů a pravidelných jednání. Řeší spolupráci v oblastech společného zájmu.

Vzhledem k dynamické obchodní výměně a rozšiřování politické a bezpečnostní spolupráce dospěly záhy obě strany k závěru, že je potřeba povýšit stávající *Rámec pro partnerství EU – Austrálie* na kvalitativně vyspělejší úroveň, a tedy upravit vztahy právně závaznou bilaterální dohodou.

Dne 10. října 2011 zmocnila Rada Evropskou komisi a Vysokou představitelku Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku vyjednat jménem EU ustanovení

Rámcové dohody mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně a Austrálií na straně druhé (dále „Dohoda“), která spadají do pravomocí EU. Zároveň bylo přijato Rozhodnutí zástupců vlád členských států zasedajících v Radě pověřující Evropskou komisi vyjednat jménem členských států ustanovení Dohody, která spadají do pravomocí členských států.

Postoj České republiky ke sjednání Dohody byl od začátku kladný. Cíle Dohody se shodují s našimi prioritami. Austrálie je důležitým spojencem a obchodním partnerem ČR v asijsko-pacifickém regionu.

Pracovní skupina pro Asii-Oceánii (COASI) byla v průběhu jednotlivých vyjednávacích kol pravidelně informována o dosaženém pokroku. V lednu 2012 byl australský návrh Dohody poskytnut členským státům k připomínkám. Česká republika navrhla na popud Ministerstva dopravy doplnění článku o spolupráci v dopravě novým textem o vzájemném uznávání řidičských průkazů, jež bylo motivováno dlouhodobou snahou ČR odstranit nerovný přístup Austrálie k jednotlivým členským státům EU v této oblasti.

Jednání o Dohodě byla úspěšně završena dne 5. března 2015.

Rámcová dohoda s odkazem na historické vazby, sdílení společných hodnot a zájmů, jakož i s ohledem na přínos stávajících dokumentů o spolupráci, za hlavní témata spolupráce označuje tyto oblasti: zahraniční a bezpečnostní politika, globální rozvoj a humanitární pomoc, ekonomická spolupráce a obchod, justice, lidská práva a bezpečnost, výzkum, inovace a informační společnost, vzdělávání a kultura, udržitelný rozvoj, energetika a doprava. Dohoda předpokládá vznik Společného výboru, který usnadní její provádění. Bude se scházet jednou ročně střídavě v EU a Austrálii.

Strany se v Dohodě dohodly na posílení pravidelného politického dialogu, který mimo jiné povede ke zkvalitnění společných přístupů při řešení regionálních a globálních témat, včetně spolupráce v oblasti boje proti terorismu a jeho financování, uplatňování mezinárodního práva v kybernetickém prostoru a boje proti kyberkriminalitě, rozvojové spolupráce a humanitární pomoci. Specifickou kapitolu tvoří dialog o spolupráci v oblasti obchodu a investic, včetně obchodu se zemědělskými produkty a o fytosanitárních otázkách, které představují oblast, kde se pozice EU a Austrálie mnohdy liší. Součástí Dohody je spolupráce v oblasti justice a vnitra, včetně migrační a azylové politiky, dále také v oblasti cel, duševního vlastnictví, hospodářské soutěže, finančních služeb a daní.

Posílený dialog se má uskutečňovat mimo jiné formou konzultací a návštěv na úrovni vedoucích představitelů obou celků, především na úrovni ministrů zahraničních věcí. Posíleny mají být také kontakty mezi Parlamentem Austrálie a Evropským parlamentem.

Dohoda vstoupí v platnost třicet dnů po dni, kdy si strany navzájem oznámí dokončení svých příslušných právních postupů. Do okamžiku, než vstoupí Dohoda v platnost, mohou smluvní strany v souladu s čl. 61 Dohody prozatímně provádět vzájemně vymezená ustanovení Dohody. Podle čl. 2 rozhodnutí Rady o podpisu a prozatímním provádění Dohody se budou prozatímně provádět čl. 3 (*Politický dialog*), čl. 10 (*Spolupráce v regionálních a mezinárodních organizacích*) a

v nezbytném rozsahu též čl. 56 (*Společný výbor*) s výjimkou odst. 3 písm. g) a h) a hlava X (Závěrečná ustanovení) s výjimkou čl. 61 odst. 1 a 3 Dohody.

Dohoda je tzv. „smíšenou smlouvou“, tzn. smlouvou, kterou EU sjednává společně se svými členskými státy. Unie nemá výlučnou pravomoc ke sjednání celého obsahu Dohody, neboť předmětem spolupráce jsou i oblasti, které zcela nebo zčásti spadají do pravomocí členských států. Ve svém důsledku to znamená, že s ohledem na rozdělení pravomocí mezi EU a členskými státy bude Unie moci provádět samostatně jen část závazků vyplývajících z Dohody, zatímco ve zbytku bude potřebovat součinnost svých členských států.

Z povahy Dohody vyplývají též zvláštní nároky na proces jejího vnitrouijního schvalování, které bude muset proběhnout ve dvou na sebe navazujících krocích. V první fázi bylo přijato pouze rozhodnutí Rady o podpisu a prozatímním provádění Dohody. Teprve poté, až Dohodu ratifikují všechny členské státy a s jejím sjednáním vysloví též souhlas Evropský parlament, bude přijato rozhodnutí Rady o uzavření Dohody. Do vstupu Dohody v platnost bude Dohoda prováděna prozatímně v rozsahu záležitostí spadajících do pravomocí Unie.

Protože jde o smlouvu politické povahy s výrazným hospodářským rozměrem, jedná se z pohledu ústavního práva ČR o tzv. „prezidentskou smlouvu“ ve smyslu čl. 49 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších změn a doplnění, k jejíž ratifikaci prezidentem republiky je zapotřebí souhlasu obou komor Parlamentu ČR.

Ratifikovaná Dohoda bude posléze v ČR vyhlášena ve Sbírce mezinárodních smluv. Tím se stane v souladu s čl. 10 Ústavy ČR součástí právního řádu ČR. Nepředpokládá se, že by následné provádění Dohody v ČR s sebou neslo finanční či rozpočtové dopady. Dohoda nebude mít dopad na problematiku rovnosti mužů a žen, ani na otázky životního prostředí.

Vláda ČR vyslovila se sjednáním Dohody souhlas usnesením ze dne č. 845 ze dne 21. 9. 2016. Dohoda byla podepsána dne 7. srpna 2017 v Manile.

Obsah Dohody je v souladu s ústavním pořádkem a ostatními součástmi právního řádu ČR, se závazky vyplývajících z členství ČR v EU, se závazky převzatými v rámci jiných platných smluv a s obecně závaznými zásadami mezinárodního práva.

V Praze dne 25. ledna 2018

Předseda vlády:
Ing. Andrej Babiš v.r.